

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ
Π.Ε. ΛΑΡΙΣΑΣ
Δ/ΝΣΗ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΙ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΠΟΙΟΤΙΚΟΥ &
ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Λάρισα 24-7-2013
Αριθμ. Πρωτ.: 11223

Προς: όπως ΠΔ
(Αποστολή με e-mail)

 : Ηρώων Πολυτεχνείου 169 & Κουτσούμπα
Τ.Κ. 41223
Πληροφορίες: Δ. Σταυρίδης, Αθ. Λιακατάς
 : 2413 511119, 2413 511209
 : 2410 253 768
 : d.stavridis@thessaly.gov.gr, a.liakatas@thessaly.gov.gr

3^ο ΔΕΛΤΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΕΩΝ
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗΣ ΦΥΤΟΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΣΤΗ ΒΑΜΒΑΚΟΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑ
ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ (ΠΕ) ΛΑΡΙΣΑΣ

Η Δ/ση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής Π.Ε. Λάρισας σε συνεργασία με το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου Μαγνησίας ενημερώνει τους βαμβακοπαραγωγούς της Π.Ε. Λάρισας για τις απαραίτητες ενέργειες αποτελεσματικής φυτοπροστασίας της βαμβακοκαλλιέργειας.

1. Στόχοι

1.1 Η ενημέρωση των βαμβακοπαραγωγών για την αποτελεσματική φυτοπροστασία στον πραγματικό καλλιεργητικό χρόνο.

1.2 Η έγκαιρη ενημέρωση που αφορά το χρονικό διάστημα μέχρι την καρπόδεση του 50% των ανθέων και την οργάνωση αποτελεσματικής αυτοάμυνας κάθε βαμβακοφυτείας για όλη την καλλιεργητική περίοδο.

1.3 Η τακτική παρακολούθηση κάθε βαμβακοχώραφου και σύμφωνα με τα πραγματικά δεδομένα, να εφαρμόζονται οι συγκεκριμένες καλλιεργητικές πρακτικές φυτοπροστασίας στο σωστό χρόνο, όπως παρακάτω περιγράφονται κατά περίπτωση.

2. Διαπιστώσεις

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Γεωργικών Προειδοποιήσεων Ολοκληρωμένης Φυτοπροστασίας της Βαμβακοκαλλιέργειας της Χώρας καλλιεργητικής περιόδου 2013», η Υπηρεσία

μας έχει αναπτύξει το δίκτυο παγίδων της σε συνολικά 80 τοποθεσίες, σε 44 Κοινοτικά Διαμερίσματα καλύπτοντας σχεδόν όλες τις περιοχές βαμβακοκαλλιέργειας της Π.Ε. Λάρισας, σύμφωνα με τον παρακάτω πίνακα.

Δ.Δ.	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 1	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 2	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 3	ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ 4
ΑΓ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΑΓΟΥΛΕΣ	ΤΟΛΟΥΜΠΑ		
ΑΓΡΟΚΗΠΙΟ	ΒΑΜΒΑΚΙΕΣ	ΜΑΥΡΟΓΙΑ	ΛΟΥΤΣΑ	ΜΑΥΡΟΧΩΜΑΤΑ
ΑΓ. ΤΡΙΑΔΑ	ΚΡΙΘΑΡΙΑ	ΒΑΜΒΑΚΙΕΣ		
ΑΜΥΓΔΑΛΗ	ΝΕΟΚΤΗΜΑΤΑ			
ΑΡΜΕΝΙΟ	ΜΕΡΙΑΣ			
ΒΑΜΒΑΚΟΥ	ΜΕΡΙΑΣ			
ΒΑΣΙΛΙΚΑ	ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΟΥΨΙΑ			
ΓΛΑΥΚΗ	ΚΑΡΑΚΟΤΖΙΑ	ΣΧΟΛΙΚΟ	ΧΑΝΤΑΚΙΑ	ΜΑΓΟΥΛΑ
ΓΛΑΥΚΗ	ΛΟΦΙΣΚΟΣ	ΧΑΪΚΑΛΙΑ	ΝΤΟΥΜΑΛΑΝ	ΤΡΑΓΑΝΕΣ
ΕΛΕΥΘΕΡΙΟ	ΜΕΡΙΑΔΕΣ	ΤΣΑΪΡΙΑ	ΓΕΦΥΡΑ	80 ΝΤΑΡΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ	ΚΑΨΑΛΕΣ			
ΕΥΙΔΡΙΟ	ΑΜΜΟΥΔΕΣ			
Ζ. ΠΗΓΗ	ΜΑΝΔΡΙΓΕΡΙ			
ΖΑΠΠΕΙΟ	ΙΣΑΔΙΑ	ΣΥΚΙΕΣ	ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑ	
ΚΑΣΤΡΙ	30 ΑΡΙΑ			
ΚΑΛΟ ΝΕΡΟ	ΠΟΥΡΝΑΡΑ			
ΚΟΜΒΟΣ ΣΥΚΟΥΡΙΟΥ	ΚΑΡΑΤΣΑΪΡ			
ΚΑΤΩΧΩΡΙ	ΦΟΥΡΝΙΑ			
ΚΑΤΩ ΒΑΣΙΛΙΚΑ	ΧΑΤΖΗΜΕΡΙΑ			
ΚΙΛΕΛΕΡ	ΠΥΡΓΑΚΙΑ			
ΚΟΙΛΑΔΑ	60ΑΡΙΑ	ΚΟΜΨΑΛΙΑ	ΛΕΠΑΡΝΟ	
ΚΟΥΛΟΥΡΙ	ΑΜΜΟΥΔΕΣ			
ΚΡΑΝΝΩΝΑΣ	ΥΠ. ΚΡΑΝΝΩΝΟΣ			
ΚΥΠΑΡΙΣΣΟΣ	ΒΑΛΑΡΙΑ			
ΜΑΝΔΡΑ	ΜΑΥΡΟΓΕΙΑ	ΜΠΟΣΙΑ		
ΜΕΛΙΑ	ΚΟΥΜΙΑ			
ΜΕΛΙΣΣΑ	15 ΑΡΙΑ			
ΜΑΚΡΥΧΩΡΙ	ΜΑΥΡΟΓΙΑ			
ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙ	ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΙΑ	ΚΑΡΑΪΚΙΑ	ΤΣΑΪΡΙΑ	ΔΕΛΤΑ
ΜΕΛΙΣΣΟΧΩΡΙ	ΜΕΡΙΑΣ	ΚΑΡΑΤΑΣΙΑ		
ΝΕΑ ΛΕΥΚΗ	50 ΑΡΙΑ			
ΝΕΣΣΩΝΑΣ	ΚΑΡΑΤΣΑΪΡΙΑ			
ΝΙΑΜΑΤΑ	ΜΑΚΡΥΝΑ			
ΝΙΚΑΙΑ	ΤΣΑΠΟΥΡΝΙΕΣ	ΒΡΥΣΗ		
ΟΜΟΡΦΟΧΩΡΙ	ΚΑΡΑΤΣΑΪΡ	ΓΕΝΤΙΚΙ	ΧΑΣΑΜΠΑΛΗ	27ΑΡΙΑ
ΠΛΑΣΙΑ	ΘΑΛΕΙΑ	ΤΣΑΤΑΛΙΑ	50 ΝΤΑΡΙΑ	
ΠΛΑΤΥΚΑΜΠΟΣ	ΓΙΑΝΝΟΥΛΑΚΙΑ	ΤΣΑΟΥΣΑ		
ΡΗΓΕΙΟ	ΡΟΥΜΑΝΙ			
ΣΚΟΤΟΥΣΑ	ΜΕΡΙΑΣ			
ΣΤΑΥΡΟΣ	15 ΑΡΙΑ	17 ΑΡΙΑ	20 ΑΡΙΑ	
ΤΕΡΨΙΘΕΑ	ΚΟΜΨΑΛΙΑ			
ΥΠΕΡΕΙΑ	ΓΚΕΡΕΝΙΑ	ΤΡΙΤΑ		
ΦΑΡΣΑΛΑ	ΠΛΑΤΑΝΕΣ	ΜΠΕΛΙ ΤΣΑΪΡ	ΤΡΑΓΑΝΕΣ	ΜΑΛΤΕΣ
ΧΑΛΚΗ	ΤΟΥΣΜΑΝΙΑ	ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ		

Αυτή την εποχή τα βαμβακόφυτα βρίσκονται στο στάδιο της ανθοφορίας και καρπόδεσης των 50% των ανθέων στις πρωιμότερες καλλιέργειες. Τις επόμενες ημέρες θα ενταθούν οι έλεγχοι καθώς αναμένεται ο χρόνος εμφάνισης της 2^{ης} για το βαμβάκι και πιο επικίνδυνης γενεάς του πράσινου σκουληκιού, η οποία στις πιο ορεινές περιοχές της Π.Ε. Λάρισας θα κάνει την εμφάνισή της λίγο αργότερα και μέχρι τις 10 Αυγούστου. Οι τελευταίες βροχοπτώσεις και οι σχετικά χαμηλές θερμοκρασίες για την εποχή που επικράτησαν το τελευταίο 15νήμερο επηρέασαν τις βαμβακοκαλλιέργειες, που παρουσιάζουν χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης και καρπόδεσης, οψιμίζοντας την παραγωγή.

Με βάση τις παρατηρήσεις, που πραγματοποιούνται από τους επιτόπιους ελέγχους που διενεργούν Γεωπόνοι της Υπηρεσίας, διαπιστώνονται κατά τόπους μικρά ποσοστά προσβολών σε καρποφόρα όργανα από προνύμφες πράσινου σκουληκιού, που δεν δικαιολογούν σε καμία περίπτωση ψεκασμούς. Επίσης, παρατηρούνται αυξημένοι πληθυσμοί ωφέλιμων εντόμων στις καλλιέργειες, γεγονός που δικαιολογεί την σχεδόν μηδενική μέχρι στιγμής παρουσία ζωντανών προνυμφών πράσινου και ρόδιου σκουληκιού στις βαμβακοκαλλιέργειες, ενώ αυξημένοι πληθυσμοί τετράνυχου και αλευρώδη εμφανίζονται κατά τόπους. Στα Κ.Δ. Χάλκης (Τουσμάνια) και Ρήγαιου (Ρουμάνι) διαπιστώνονται υψηλές συλλήψεις ακμαίων ρόδιου σκουληκιού, ΕΝΩ στο Κ.Δ. Τερψιθέας (Κομφάλια) παρατηρούνται υψηλές συλλήψεις ακμαίων πράσινου σκουληκιού χωρίς όμως να διαπιστώνονται ζωντανές προνύμφες στις καλλιέργειες.

3. Συστάσεις – καλλιεργητικές πρακτικές

Για την ορθολογική ανάπτυξη των βαμβακοφύτων και για την απρόσκοπτη και αποδοτική εξέλιξη των καλλιεργειών, η Υπηρεσία μας προτείνει, όπου υπάρχει ανάγκη, την εφαρμογή ρυθμιστών ανάπτυξης βαμβακοφύτων με εγκεκριμένα σκευάσματα που περιέχουν τη δραστική ουσία Meriquat chloride ή και αναστολείς ανάπτυξης, με τις ενδεικνυόμενες κατά περίπτωση δοσολογίες, καθώς συμβάλει στην επιτάχυνση της ωρίμανσης των φυτικών ιστών και πρωίμιση των φυτικών οργάνων καθώς και στην ισόρροπη ανάπτυξη αυτών.

ΤΕΤΡΑΝΥΧΟΣ: Η Υπηρεσία μας συνιστά στους βαμβακοπαραγωγούς να αρδεύουν κανονικά τις καλλιέργειές τους διότι τα στρεσαρισμένα από έλλειψη νερού φυτά, σε συνδυασμό με τις υψηλές θερμοκρασίες του καλοκαιριού προσβάλλονται από τετράνυχο (εμφανίζεται κυρίως αρχές Ιουλίου μέχρι τα μέσα Αυγούστου) η προσβολή του οποίου ξεκινά συνήθως από τις άκρες των χωραφιών όπου και διαχειμάζει στα χορτάρια των συνόρων. Αν διαπιστωθεί εκτεταμένη ζημιά (κατά μέσο όρο στο 30-50% των φύλλων του δείγματος) τότε μόνο να χρησιμοποιούνται κατά προτεραιότητα δραστικές ουσίες με εκλεκτική δράση στα ακάρεα. Αν η προσβολή είναι περιορισμένη στις άκρες του χωραφιού τότε ψεκάζουμε μόνο περιφερειακά το χωράφι περιορίζοντας έτσι το κόστος και τις επιπτώσεις του ψεκασμού.

ΑΛΕΥΡΩΔΗΣ: Επειδή ο αλευρώδης είναι δευτερεύουσας σημασίας εχθρός στο βαμβάκι, επέμβαση συνιστάται να πραγματοποιείται μόνο όταν διαπιστώνονται μεγάλοι πληθυσμοί, με κατώτερο όριο επέμβασης τα 200 άτομα στα 100 φύλλα κ.μ.ο.

ΠΡΑΣΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Στην παρούσα φάση αν διαπιστωθούν **4-5 ζωντανές προνύμφες** (σκουλήκια) σε 100 φυτά, τότε μόνο οι παραγωγοί θα πρέπει να επέμβουν με τις εγκεκριμένες δραστικές για χρήση στο βαμβάκι.

ΡΟΔΙΝΟ ΣΚΟΥΛΗΚΙ: Στο βλαστικό στάδιο στο οποίο βρίσκονται οι βαμβακοφυτείες, η Υπηρεσία μας συνιστά στους παραγωγούς να ελέγχουν εξονυχιστικά τα καρύδια για τυχόν στίγματα πάνω στην επιφάνειά τους ή στο εσωτερικό τους με σκοπό την διαπίστωση ύπαρξης ζωντανών προνυμφών. Οι νεαρές προνύμφες του ρόδινου, σε διάστημα 20-30 ωρών από την εκκόλαψή τους, ανοίγουν τρύπες εισόδου στα καρύδια και μπαίνουν στο εσωτερικό τους, όπου και τρέφονται με αποτέλεσμα την ποσοτική και ποιοτική υποβάθμισή τους. Οι τρύπες εισόδου επουλώνονται και συνήθως δεν φαίνονται με γυμνό μάτι. Γι' αυτό συνιστάται να γίνεται έλεγχος των φυτειών δύο φορές την εβδομάδα και όταν διαπιστωθούν προσβεβλημένες ροζέτες (άνθη που δεν ανοίγουν) σε ποσοστό μεγαλύτερο από 20% ή όταν η δειγματοληψία 100 καρυδιών μας δώσει προσβολή στο 5% αυτών, να γίνεται χημική καταπολέμηση.

Οι παραγωγοί από το παρόν στάδιο της καλλιέργειας και στη συνέχεια απαιτείται να βρίσκονται σε αυξημένη ετοιμότητα και να επιθεωρούν την καλλιέργειά τους τακτικά (κάθε 2 – 3 ημέρες) προκειμένου να διαπιστώνουν έγκαιρα τυχόν εντομολογικές προσβολές, καθώς στο παρόν βλαστικό στάδιο του βαμβακόφυτου οι όποιες ζημιές από το πράσινο και το ρόδινο σκουλήκι δεν μπορούν να αναπληρωθούν. Η επιθεώρηση των βαμβακιών συνιστάται να γίνεται πρωινές ή απογευματινές ώρες διασχίζοντας το χωράφι διαγώνια και εξετάζοντας 100 φυτά σε διαφορετικά σημεία της διαγωνίου.

Η χημική καταπολέμηση του πράσινου και του ρόδινου σκουληκιού είναι πιο αποτελεσματική όταν γίνεται στο 1^ο ή στο 2^ο στάδιο της προνύμφης. Ο ψεκασμός θα πρέπει να διενεργείται μετά τη δύση του ηλίου γιατί τότε αυξάνεται η δραστηριότητα των προνυμφών, αλλά και για την προστασία των μελισσών. Επισημαίνεται ότι όπου χρειαστεί επέμβαση με φυτοπροστατευτικά μέσα τότε είναι επιθυμητή η εναλλαγή σκευασμάτων διαφορετικής κατηγορίας δράσης κάθε φορά και η μη χρήση του ίδιου εντομοκτόνου περισσότερο από δύο (2) φορές το χρόνο για την αποφυγή εμφάνισης συμπτωμάτων ανθεκτικότητας.

Επίσης, οι συνάδελφοι Γεωπόνοι (Καταστήματα Γεωργικών Φαρμάκων, Γραφεία Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής κ.α.) που πιθανόν εντοπίσουν σημαντική προσβολή ή ανησυχητικό αριθμό συλληφθέντων ατόμων σε φερομονικές παγίδες, παρακαλούνται να επικοινωνήσουν άμεσα με την Υπηρεσία μας (τηλ. 2413 511119, 2413 511209), έτσι ώστε σε συνεργασία μαζί τους, να εκδοθεί προειδοποίηση για την ευρύτερη περιοχή και επιπλέον να

μελετηθεί η πιθανή ανθεκτικότητα που έχει αναπτυχθεί στην περιοχή μέσω του προγράμματος που εγκρίθηκε πρόσφατα για την Π.Ε. Λάρισας.

4. Εφαρμογή ψεκασμών με Φυτοπροστατευτικά Προϊόντα

Η Υπηρεσία μας ενημερώνει ότι οι βαμβακοπαραγωγοί είναι αποκλειστικά και μόνο υπεύθυνοι, για την τελική απόφαση επιλογής, της συγκεκριμένης κάθε φορά φυτοπροστατευτικής επέμβασης στις συνθήκες της καλλιέργειάς τους, των φυτοπροστατευτικών προϊόντων που θα επιλέξουν και του τρόπου και χρόνου χρησιμοποίησης αυτών, καθώς επίσης και για λοιπούς χειρισμούς, τα οποία συμβάλουν στις ποσοτικές και ποιοτικές αποδόσεις της καλλιέργειας. Σε κάθε περίπτωση να τηρούνται αυστηρά οι οδηγίες χρήσης των παρασκευαστών οίκων, για την αναλογία χρήσης των φυτοπροστατευτικών προϊόντων, τη συνδυαστικότητα, τον κίνδυνο φυτοτοξικότητας, το διάστημα μεταξύ τελευταίας επέμβασης και συγκομιδής καθώς και για τα μέτρα προστασίας για την αποφυγή δηλητηρίασης. Τα αγροχημικά να χρησιμοποιούνται πάντοτε σύμφωνα με την ετικέτα. Σύμφωνα με τα άρθρα 9§3 και 10§3 του ν.4036/2012 (ΦΕΚ8^Α) όποιος χρησιμοποιεί μη εγκεκριμένα φυτοπροστατευτικά προϊόντα υπόκειται σε διοικητικές και ποινικές κυρώσεις.

Υπενθυμίζεται ότι θα πρέπει να αποφεύγονται ψεκασμοί με μελισσοτοξικά φυτοπροστατευτικά προϊόντα και όπου κρίνεται αναγκαίο η εφαρμογή των ψεκασμών να γίνεται την ώρα που δεν πετούν οι μέλισσες, κατά τις απογευματινές ώρες κυρίως μετά τη δύση του ηλίου. Οι βαμβακοπαραγωγοί να προειδοποιούν τους μελισσοκόμους ώστε να απομακρύνουν τα μελίσσια τους από την περιοχή του ψεκασμού. Για το σκοπό αυτό θα πρέπει απαραίτητως οι μελισσοκόμοι να αναγράφουν στις κυψέλες τον κωδικό τους, το τηλέφωνο και τη διεύθυνσή τους ώστε να είναι δυνατή η έγκαιρη ειδοποίησή τους.

Η αλόγιστη χρήση των φυτοφαρμάκων βλάπτει την υγεία των καταναλωτών, επιβαρύνει το περιβάλλον και αυξάνει το κόστος παραγωγής.

Ο Προϊστάμενος α/α
Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής
ΠΕ Λάρισας

Νικολέττα Μπότη

ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

1. ΔΗΜΟΣ ΑΓΙΑΣ
2. ΔΗΜΟΣ ΕΛΑΣΣΟΝΑΣ
3. ΔΗΜΟΣ ΚΙΛΕΛΕΡ
4. ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΣ
5. ΔΗΜΟΣ ΤΕΜΠΩΝ
6. ΔΗΜΟΣ ΤΥΡΝΑΒΟΥ
7. ΔΗΜΟΣ ΦΑΡΣΑΛΩΝ
8. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ ΑΓΡΟΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ - ΘΕΣΓΗ